

Ilgtspējīga iepirkuma procesa vadlīnijas

Īpašnieks/versija/
apstiprinājums

Īpašnieks: Iepirkumu un ekspluatācijas vadītājs

Versija	Autors	Datums	Korekcijas	Apstiprinājis
1.0	ASI	08.09.2025	Dokuments izveidots	IEL

1. Mērķis

1.1. Jensen Metal ir apņēmis un cenšas veicināt sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, ražojot un nodrošinot augstas kvalitātes un inovatīvus produktus. Uzņēmums ir apņēmis īstenot atbildīgu uzņēmējdarbību, kas rada ilgtermiņa vērtību visām mūsu iesaistītajām pusēm, vienlaikus respektējot vides ierobežojumus un veicinot sociālo vienlīdzību. Šī Ilgtspējīgas iepirkumu politika nosaka mūsu apņemšanos integrēt vides, sociālos un pārvaldības (ESG – Environment, Social, Governance) principus visās mūsu iepirkumu un piegādes ķēdes posmos.

1.2. Šīs politikas mērķis ir:

- 1.2.1. Izveidot sistēmu iepirkumu lēmumu pieņemšanai, kas atbilst uzņēmuma izstrādātajiem ilgtspējas mērķiem attiecīgajā periodā;
- 1.2.2. Sniegt skaidras vadlīnijas iepirkumu speciālistiem par piegādātāju riska novērtēšanas kritērijiem;
- 1.2.3. Noteikt nepieciešamās prasmes un zināšanas iepircējiem par ilgtspējīgu iepirkumu principiem;
- 1.2.4. Pārvaldīt piegādes ķēdes riskus un pēc iespējas izmantot iespējas, ko varētu sniegt atjaunojamo resursu un citu inovāciju izmantošana piegādes ķēdēs.
- 1.2.5. Nodrošināt klientu un citu ieinteresēto pušu prasības attiecībā uz caurskatāmu un atbildīgu piegādes ķēdi.

1.3. Šī politika ir balstīta uz starptautiski atzītiem ietvariem, tostarp **Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartam (ESRS)**, **Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvai (CSRD)**, un **ANO Globālā līguma** principiem.

2. Darbības joma

2.1. Šī politika attiecas uz **visiem darbiniekiem**, kas ir iesaistīti preču un pakalpojumu iepirkumos uzņēmuma ražošanas vajadzībām. Tā aptver visus trešo pušu izdevumus, tostarp, bet ne tikai:

- 2.1.1. Izejvielas (piemēram, tērauda izstrādājumi, krāsas, metināšanas stieples);
- 2.1.2. Komponentes un citas sastāvdaļas;
- 2.1.3. Ražošanas iekārtas un aprīkojums;
- 2.1.4. Operatīvās preces un pakalpojumi (piemēram, apkopes, remonta un ekspluatācijas materiāli, loģistika, un citi pakalpojumi).

Ilgtspējīga iepirkuma procesa vadlīnijas

3. Pārvaldība un atbildības

3.1. Atbildība par šīs politikas īstenošanu ir strukturēta šādi:

- 3.1.1. **Augstākā vadība (CEO/COO):** Uzņemas galveno atbildību par politikas efektivitāti un tās saskaņotību ar uzņēmuma kopējo stratēģiju. Tā ir atbildīga par nepieciešamo resursu nodrošināšanu tās īstenošanai.
- 3.1.2. **Iepirkumu un ekspluatācijas vadītājs:** Atbildīgs par politikas ieviešanu, uzturēšanu un regulāru pārskatīšanu, kā arī par atskaišu sniegšanu par iepirkumu departamenta sniegumu attiecībā pret noteiktajiem KPI.
- 3.1.3. **ESG speciālists:** Atbildīgs par ieteikumu sniegšanu un izmaiņu veikšanu, lai šī politika būtu saderīga ar CSRD, CSRDDD, u.c. ilgtspējas ietvariem.
- 3.1.4. **Iepircēji:** Ir atbildīgi par šīs politikas piemērošanu savās ikdienas iepirkumu darbībās, tostarp komunikācijā un piegādātāju atlasē, informācijas iegūšanai par piegādātāja vides faktoriem, kā arī iepirkumu veikšanā.
- 3.1.5. **Visi darbinieki:** Sagaidāms, ka visi darbinieki izpratīs un ievēros šīs politikas principus savos attiecīgajos amatos.

4. Piegādātāju rīcības kodekss

- 4.1. Visiem piegādātājiem ir jāievēro mūsu Vispārīgie sagādes un piegādes noteikumi. Tie nosaka atbilstību visiem piemērojamajiem likumiem un noteikumiem, kā arī nosaka mūsu minimālos pārdošanas un piegādes standartus.
- 4.2. Papildus ir sagaidāms, ka visi piegādātāji veic uzņēmējdarbību ētiski, ievērojot cilvēktiesības, kā arī godīgu uzņēmējdarbības praksi un tiesiskumu.
- 4.3. Lai nodrošinātu šo principu ievērošanu praksē, uzņēmums ir izstrādājis piegādātāja ētikas kodeksu, kuru ir nepieciešams parakstīt visiem piegādātājiem, kuri sastāda ievērojamu daļu no uzņēmuma izdevumiem.

5. Integrācija iepirkumu procesā

5.1. Ilgtspējas kritēriji tiek integrēti visā iepirkuma procesa ciklā:

- 5.1.1. Piegādātāju kvalifikācija un piesaiste: Izvērtējot potenciālos piegādātāju sadarbības uzsākšanai, tiek izvērtēta piegādātāja nozīmība un piegādātāja risks. Piegādātājs tiek informēts par uzņēmuma godprātīgas un atbildīgas uzņēmējdarbības principiem, kā arī tiek uzaicināts apliecināt apņemšanos to ievērot parakstot piegādātāja ētikas kodeksu. Papildus, iepircēji var izvērtēt nepieciešamību aizpildīt piegādātāja ilgtspējas pašnovērtējuma anketu.
 - 5.1.2. Cenu aptaujas un piegādātāja izvēle: Cenu pieprasījumos iepircējiem jāņem vērā piegādātāja ilgtspējas novērtējums un pēc iespējas sadarbība jāveic ar piegādātājiem, kuri veic nozīmīgus ieguldījumus caurredzamai un ilgtspējīgai piegāžu ķēdes nodrošināšanai.
 - 5.1.3. Piegādātāju snieguma pārvaldība: Reizi gadā tiek veikta piegādātāju izvērtēšana atbilstoši noteiktajiem vides kritērijiem.
- 5.2. Lai saglabātu uz piegādātāja riska līmenim atbilstošu piegādātāja novērtēšanu, tai jābūt praktiskai un pēc iespējas proporcionālai – jo augstāks piegādātāja apgrozījums un/ vai riska līmenis, jo padziļinātāka ESG kritēriju izvērtēšana.
- 5.3. Zema riska nebūtiski piegādātājiem ar apgrozījumu zem 20'000 EUR var piemērot atvieglotu novērtēšanu, paļaujoties uz piegādātāja apņemšanos ievērot uzņēmuma ētikas kodeksu.

Ilgtspējīga iepirkuma procesa vadlīnijas

- 5.4. Piegādātājiem, kuri pēc novērtēšanas tiek piešķirts augsta-riska piegādātāja statuss, nepieciešams izstrādāt ieteikumus šī riska samazināšanai, piemēram pieprasot informāciju par attiecīgajiem vides kritērijiem un/vai veicinot sadarbību, piemēram veicot klātienēs vizītes.
- 5.5. Mērķis piegādātāju izvērtēšanai atbilstoši vides kritērijiem ir uzlabot kopējo uzņēmuma piegāžu ķēdes sniegumu, caurspīdīgumu un spēju paaugstināšanu, tādēļ mērķis ir nevis izslēgt tos piegādātājus, kuri neatbilst minimālajiem standartiem, bet veicinot sadarbību, identificēt iespējas un rast risinājumus.

6. Piegādātāju izvērtēšanas metodoloģija

- 6.1. Piegādātāju izvērtēšana balstās uz piegādātāju izvērtējumu atbilstoši piegādātāja sniegtajām atbildēm uz piegādātājam nosūtīto anketu. Punktu piešķiršanas metodika: katram pīlāram (vide, sociālā atbildība, pārvaldība) tiek izmantota 5 punktu vērtēšanas skala. Punktu skaits atspoguļo piegādātāja brieduma līmeni un ESG prakses integrāciju

Punkti	Vides prasības
1	Nav pierādījumu. Piegādātājs nesniedz nekādus pierādījumus par vides politiku vai praksi.
2	Pēdējos 3 gados nav konstatēti būtiski vides pārkāpumi. Ir ieviesti pamata pasākumi, lai uzraudzītu un pārvaldītu vides piesārņojuma risku atbilstoši vietējiem likumiem (nav pārkāpumu no Vides dienesta u.c. atbildīgajām institūcijām, u.tml.)
3	Ir izstrādāta politika un procedūras, lai pārvaldītu lielākos vides riskus, piemēram, atkritumu apsaimniekošanu, ūdens un enerģijas patēriņi. Ir iestrādes CO2 emisiju uzskaitēi.
4	Ir ieviesta sertificēta vides pārvaldības sistēma, piemēram, ISO 14001. Piegādātājs sistemātiski vāc datus par galvenajiem rādītājiem, tostarp CO2 emisijām, Piegādātājs izsaka regulārus piedāvājumus un alternatīvas “zaļākiem” produktiem vai pakalpojumiem.
5	Piegādātājs aktīvi veic darbu, lai samazinātu savu oglekļa pēdu, publicē informāciju par CO2 emisijām, veic praktiskus uzlabojumus, pārvalda piegādātāju ķēdes 3. līmeņa emisijas un dalās ar informāciju (piemēram, publicē ESG vai ilgtspējas pārskatus)

Punkti	Sociālās prasības
1	Nesniedz informāciju, kas attiecas uz darbinieku darba tiesībām, veselību vai drošību.
2	Piegādātājs sniedz tikai vispārīgu informāciju, ievēro cilvēktiesības. Nav indikāciju vai informācija, ka piegādātājs pēdējos 3 gados ir pārkāpis cilvēktiesības vai darba aizsardzības prasības.
3	Ieviesta darba drošības sistēma, pārvaldības sistēma, tiek uzskaitīti un izmeklēti nelaimes gadījumi darbā.
4	Piegādātājs aktīvi uzrauga darbinieku sociālo labklājību, t.sk. uzrauga tādas rādītājus kā LTI (Lost Time Injuries), kā arī dalās ar šo informāciju.
5	Piegādātājs sniedz savu ieguldījumu sabiedrības labklājības veicināšanā, piedaloties sociālajos un labdarības projektos

Ilgtermiņīga iepirkuma procesa vadlīnijas

Punkti	Pārvaldības prasības
1	Piegādātājs neuzņemas saistības ievērot piegādātāja ētikas kodeksu, un tā darbība ir pakļauta tikai iepirkuma līgumā noteiktajām prasībām.
2	Ir ieviests ētikas kodekss un/vai pretkorupcijas politika. Ir parakstīts piegādātāja ētikas kodekss. Piegādātājs nav spējis pietiekamā kvalitātē un termiņos sniegt atbildes uz informācijas pieprasījumiem.
3	Pamata atbilstība. Atbildes uz informācijas pieprasījumiem sniedz kvalitatīvi un savlaicīgi Pārzin savas piegādes ķēdes dalībniekus un iespēju robežās spēj iegūt informāciju par produktu izcelsmi.
4	Piegādātājs demonstrē pārredzamību, publiskojot informāciju. Ir ciešā sadarbībā ar saviem piegādātājiem un spēj rast operatīvus risinājumus.
5	ESG un ilgtspējas principi ir pilnībā integrēti uzņēmumā. Piegādātājs publicē informāciju par ilgtspējas mērķiem, rādītājiem.

6.2. Piegādātāja ESG reitings tiek apkopots pēc visu trīs ESG kategoriju novērtēšanas 1-5 punktu sistēmā (maksimāli iespējamie 15 punkti). Ja ESG reitings ir:

- **3 – 5 punkti:** Nākamajā pārskata periodā nepieciešams ieplānot tikšanos vai papildus informācijas pieprasīšanu, t.sk. ja nepieciešams, iesakot piegādātājam savus novērojumus;
- **6 – 8 punkti VAI 8+ punkti, ja kādā no sadaļām ir 1 punkts:** Vienoties par veicamajiem uzlabojumiem, ieteikt novērojumus rezultāta uzlabošanai;
- **9 – 12 punkti:** Attīstīt sadarbību;
- **13 – 15 punkti:** Palielināt sadarbību, meklēt sadarbības iespējas, lai sasniegtu uzņēmuma uzstādītos ESG mērķus (CO2 emisiju samazināšana, otrreiz izmantoto izejvielu sastāvs piegādātajos produktos, "Zero waste" iepakojšanas materiāls, u.tml.).

6.3. Atbilstoši piegādātāja novērtējumam, ESG kritērijiem vajadzētu sastādīt vismaz 10-20% no kopējā novērtējuma, pēc kura tiek izvēlēti piegādātāji līguma izpildei.

7. Galvenie darbības rādītāji (KPI) un ziņošana

7.1. Lai novērtētu šīs politikas efektivitāti, iepirkumu un ekspluatācijas vadītājs seko līdzi piegādātāju novērtējumam un reizi gadā vadības pārskatā informē par situāciju:

- 7.1.1. Kopējo piegādātāju sadalījumu pa riska grupām (zema riska, augsta riska, nenovērtēti piegādātāji);
- 7.1.2. Kopējo procentuālā daļa no piegādātājiem, kuri ir parakstījuši piegādātāja ētikas kodeksu.
- 7.1.3. Piegādātāju vidējais svērtais ESG reitings;
- 7.1.4. Veikto piegādātāju ilgtspējas auditu skaits un identificēto un novērsto būtisko neatbilstību skaits.
- 7.1.5. Identificētās problēmas, iespējas un piegādātāju piedāvātās alternatīvas, lai uzlabotu emisiju rādītājus visos piegādes ķēdes posmos.

7.2. Sniegums attiecībā pret šiem KPI tiks pārskatīts reizi ceturksnī iepirkumu departamenta līmenī un reizi gadā atspoguļots uzņēmuma vadības ilgtspējas pārskatā.

Ilgspējīga iepirkuma procesa vadlīnijas

8. Apmācība un komunikācija

- 8.1. Iepirkumu speciālistu, iepircēju vai citu iesaistītu personu apmācību, tās apjomu un regularitāti nosaka iepirkumu un ekspluatācijas vadītājs, ņemot vērā iepriekšējā pārskata periodā konstatētās problēmas.

9. Politikas pārskatīšana

- 9.1. Šī politika tiks pārskatīta vismaz reizi divos gados vai biežāk, ja to prasīs izmaiņas tiesību aktos, ziņošanas standartos vai uzņēmuma stratēģijā, lai nodrošinātu tās nepārtrauktu atbilstību un efektivitāti.